# GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA:
BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḌI.
Pe unŭ anŭ 12 fior., pe șése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România și străinătate:
Pe anŭ 36 fr., pe șese lunĭ 18 fr., pe trei lunĭ 9 francĭ.

ANULŬ XLVII.

SĔ PRENUMERĂ:
la poște, la librării și pe la dd. corespondențĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 95. *Joi 14 (26) Iunie* 1884.


## Brașovŭ în 13 (25) Iunie.

Intr'unŭ articulŭ întitulatŭ „Românii și Sașii“ ḍiarulŭ „Românulŭ“ (dela 8 Iuniu st. v.) pledéză pentru solidaritatea între diferitele popóre asuprite din regatulŭ s-lui Stefanŭ și în specialŭ cu privire la Sașii ardelenĭ constată, că ei sunt amenințațĭ ca și Românii în biserică și în limba lorŭ, că dragostea dintre ei și Maghiarĭ a dispărutŭ și că mare este nemulțumirea ce-șĭ face locŭ printre dênșii. „Românulŭ“ amintesce destăinuirile organului săsescŭ din Sibiu „Sieb. d. Tageblatt“ în privința nouei direcțiunĭ a politicei săsescĭ și rĕspunsulŭ ce i l'a datŭ organulŭ nostru și încheiă cu următórele cuvinte:

„Décă și Sașii și Românii ar fi înțelepțĭ și și-ar face concesiunĭ nimerite unii altora, resultatulŭ la care ar ajunge ar fi din cele mai îmbucurătóre. Orĭ-care ar fi triumfulŭ Românilorŭ. Sașii n'au nicĭ odată nimicŭ de temutŭ dela dênșii. Căcĭ cunoscutŭ este că Românii n'au asupritŭ pe nime nicĭodată.“

„Orĭ-ce promisiunĭ li s'ar face Sașilorŭ din partea guvernului maghiarŭ pentru ai deslipi de Românĭ, vorŭ fi ilusorii. Maghiarii nu se vorŭ servi de Sașĭ, decâtŭ pentru a strivi pe Românĭ și când aceștĭ din urmă vorŭ fi nimicițĭ, atuncĭ va veni negreșitŭ și rêndulŭ Sașilorŭ, carĭ cu numĕrulŭ lorŭ celŭ micŭ nu vorŭ puté nicĭodată se opună o resistență seriósă. Sprijinițĭ de Românĭ, din contră, ei vorŭ puté întotdéuna sĕ jóce unŭ rolŭ din cele mai însemnate potrivitŭ cu cultura și cu buna lorŭ stare materială.“

„Dela buna înțelegere dintre Românĭ și Sașĭ atêrnă decĭ atâtŭ esistența acestorŭ din urmă câtŭ și isbênda celorŭ d'ântâi. Sĕ sperămŭ că nu vomŭ fi amăgițĭ în speranțele nóstre.“

Este într'adevĕrŭ fórte binevoitóre și justă dorința ce-o esprimă organulŭ bucuresceanŭ cu privire la Sașii și Românii din Ardélŭ. Frații noștri din România, unde Germanii emigrațĭ de erĭ alaltăerĭ se bucură de-o libertate aprópe nemărginită, nu-șĭ potŭ închipuí, că Sașii ardelenĭ ar puté fi atâtŭ de scurtŭ vĕḍĕtorĭ, ca se nu recunóscă, că interesele esistenței loru individuale naționale pretindŭ ca se trăiéscă în bună înțelegere cu Românii și se lupte în solidaritate cu ei contra inimicului comunŭ.

Décă scriitorulŭ articulului memoratŭ din „Românulŭ,“ ar fi fostŭ de fată erĭ cândŭ s'a făcutŭ alegerea amploiaților pentru orașulŭ nostru, ar fi trebuitŭ sĕ sufere o mare desamĕgire în privința atitudinei Sașilorŭ.

Orașulŭ Brașovŭ are o poporațiune română de ḍece mii suflete, totŭ așa de numĕrósă ca și poporațiunea săséscă și nimenĭ nu va puté ḍice că Românii brașovenĭ nu ar fi unŭ elementŭ destulŭ de conciliantŭ și că nu ar dori sĕ trăiéscă în cea mai deplină concordiă cu compatrioții lorŭ Sașĭ.

Cu tóte aceste și cu tóte că Românii au întinsŭ în cursulŭ celorŭ 12 anĭ din urmă mâna de împăcare Sașilorŭ la diferite ocasiunĭ, cerêndŭ numai unele concesiunĭ neînsemnate în favórea naționalitățiĭ lorŭ, o înțelegere nu s'a pututŭ stabilí până acuma cu maioritatea săséscă și astăḍi, ca și la 1872, Sașii și Românii acestui orașŭ îșĭ stau față în față ca nisce adevĕrațĭ adverserĭ.

Este fórte întristătorŭ acestŭ fenomenŭ, dér amŭ comite o mare eróre décă l'amŭ ascunde dinaintea ochilorŭ lumei. Mai alesŭ frații noștri din România trebue se scie cum stămŭ cu Sașii și cum se pórtă aceștia față de noi, ca se nu fie sedușĭ a pune mai mare greutate pe cultura lorŭ și pe înțelepciunea lorŭ politică, decâtŭ póte fi justificatŭ prin faptele sĕvêrșite de ei.

O rea și nenorocită deprindere din timpii cei vechĭ, când poporulŭ nostru gemea sub lanțurile feudalismului, pare a se fi prefăcutŭ în a doua natură a compatrioțilorŭ noștri Sașĭ, căcĭ nu trece o singură ocasiune ca sĕ nu dé pe față sêmțulŭ lorŭ de intoleranță și de neîncredere față de Românĭ.

Numai acéstă împrejurare durerósă póte esplicá strania aparițiune, că în adunarea comunală a unui orașŭ în care locuiescŭ 10 mii de Românĭ cu ocasiunea unui actŭ atâtŭ de importantŭ, cum este alegerea amploiațilorŭ comunei, nu s'a auḍitŭ pronunțându-se din partea biuroului nicĭ măcarŭ unŭ cuvêntŭ românescŭ și între 15 amploiațĭ nu s'a alesŭ nicĭ măcarŭ unŭ singurŭ Românŭ.

Frații noștri de dincolo nu vorŭ înțelege unŭ asemenea lucru, dar cu tóte acestea ḍiua de erĭ ne-a doveditŭ din nou, că elŭ este posibilŭ. Membrii românĭ ai adunărei au încercatŭ din nou a se apropiá de Sașĭ cerêndŭ ca singură concesiune alegerea unui Românŭ în postulŭ de advocatŭ orășenescŭ (fiscalŭ), dér n'au reușitŭ. Sașii au rĕmasŭ neclintițĭ în esclusivismulŭ lorŭ.

Viitorulŭ va dovedí décă bine și înțeleptŭ au lucratŭ Sașii brașovenĭ.

Românii, din parte-le, li-au datŭ unŭ rĕspunsŭ fórte demnŭ printr'o esemplară solidaritate și prin aceea, că în două rîndurĭ au făcutŭ sĕ cadă candidații acelei partide săsescĭ, care, mai intolerantă ca tóte, în timpulŭ din urmă avŭ curagiulŭ a proclamá chiar pe față principiulŭ esclusivistŭ naționalŭ.

La alegerea de erĭ Românii au doveditŭ mai multă maturitate decâtŭ contrarii lorŭ. Ei potŭ fi mulțumițĭ deocamdată și cu acestŭ succesŭ moralŭ în speranță, că póte totușĭ va veni o ḍi, care va luminá mințile conlocuitorilorŭ noștri Sașĭ și va face se cadă acelŭ zidŭ despărțitorŭ dintre ei și Românĭ, care împiedecă adevĕratulŭ progressŭ alŭ patriei nóstre și ne espune din ce în ce mai multŭ lovirilorŭ dușmanului comunŭ alŭ esistinței nóstre naționale.

## Scirĭ telegrafice.

(Serv. part. alŭ „Gaz. Trans.“)

**Viena** 25 Iuniu. — Ministrulŭ-președinte Taaffe a conchiămatŭ consiliulŭ sanitarŭ superiorŭ la o ședință, la care au fostŭ invitațĭ și medicii de clinică mai distinșĭ. Obiectulŭ consultărilorŭ au fostŭ mĕsurile ce vorŭ fi a se luá din pricina isbucnirei cholerei la Toulon în Franța.

**Marsilia** 24 Iuniu. — Călătorii, carĭ vinŭ dela Toulon spunŭ, că erĭ s'au ivitŭ în acelŭ orașŭ 18 casurĭ de cholĕră.

**Parisŭ**, 25 Iuniu. — O depeșă ce a primit'o ministrulŭ de marină din Toulon constată că de Duminecă séra nu s'a ivitŭ în spitalurile marinei nicĭ unŭ casŭ de cholĕră.

**Constantinopolŭ** 25 Iuniu. — O iradă a Sultanului sancționéză juncțiunea căilorŭ ferate turco-sêrbescĭ.

**Parisŭ**, 25 Iuniu. — Camera a respinsŭ propunerea, care cerea ca constituțiunea în totalŭ sĕ fie revisuită.

Mai mulțĭ călĕtorĭ, carĭ au sositŭ din ținutulŭ Toulonului au fostŭ visitațĭ. Din Toulon se anunciă aḍi oficialŭ unŭ casŭ de mórte din mijloculŭ poporațiunei civile. In spitalurĭ nu s'a mai ivitŭ nicĭ unŭ casŭ noŭ.

---

## Cronica ḍilei.

Musica orașului nostru va dá de acĭ înainte în fiecare Joi și Duminecă în grădina hotelului »Pomulŭ verde« câte o serată-concertŭ, începêndŭ chiarŭ de mâne 14 (26) Iunie, sub conducerea d-lui Brandner.

Sâmbătă în 16 (28) Iunie, musica pompierilorŭ compusă din 36 ómenĭ va da o serată musicală în hala de scândurĭ din Gróverŭ. Intrarea 30 cr.

*

Ni se scrie dela Intorsura Buzĕului, că în urma unui vêntŭ rece ce a suflatŭ dela vestŭ în ḍilele de 8, 9 și 10 c. a căḍutŭ p'acolo, în nóptea de Sâmbătă spre Duminecă, brumă stricândŭ nunumai plantele mai gingașe, care au peritŭ cu desĕvêrșire, cĭ și porumbulŭ (cucuruzulŭ) mai alesŭ celŭ prăsitŭ a doua óră. Timpulŭ e forte rece chiarŭ și ḍiua.

*

La declarațiunea făcută de preoții tractului II alŭ Brașovului, că renunță la ajutorulŭ împĕrătescŭ, aderă și preotulŭ din Bodŭ Filipŭ Creițarŭ.

*

»Pol. Corr,« e informată din Cernăuțĭ, că comisiunea austro-română pentru regularea punctelorŭ de graniță în litigin dintre Bucovina și România și-a terminatŭ cercetările, rĕmânêndŭ ca resultatulŭ sĕ-lŭ supună unei desbaterĭ hotărîtóre.

*

Ḍiarele din Bucurescĭ spunŭ că d. Dr. Turnescu din Bucurescĭ s'a oferitŭ a face gratisŭ serviciile sale chirurgice, atâtŭ în capitală câtŭ și la Văcărescĭ. tuturorŭ studenților, elevilorŭ și altorŭ cetățenĭ maltratațĭ și rănițĭ la 8 c.

*

Ministrulŭ cultelorŭ Trefort, în discursulŭ ce l'a ținutŭ alegĕtorilorŭ sĕi în Pojunŭ, a ḍisŭ, că viitórea sesiune a dietei se va ocupá, pe lângă altele, și cu prelungirea mandatului de deputatŭ dela trei la 6 anĭ precum și cu reforma camerei magnațilorŭ.

*

Tribunalulŭ din Bucurescĭ a condamnatŭ pe studenții Inotescu, Frunḍescŭ, Iulianŭ și Constandinescŭ la câte 200 de lei amendă.

*

»Națiunei« i se afirmă acuma din nou, că consiliulŭ permanentŭ de instrucțiune, în unire cu d. ministru Aurelianŭ, a otărîtŭ ca facultatea de medicină sĕ fie închisă până la noĭ disposițiunĭ. In acelașĭ timpŭ, vorŭ fi excluşĭ definitivŭ din facultate mai mulțĭ studențĭ trașĭ la sorțĭ din ḍece în ḍece.

*

In ḍiua de 26 Maiu s'a înființatŭ în Bucurescĭ o societate cu numele »Viitorulŭ Românŭ,« avêndŭ ca organŭ ḍiarulŭ »Opinca,« numire prin care Maghiarii îșĭ batŭ jocŭ de totŭ ce e Românŭ.

*

Sâmbătă pela 9 óre studenții au făcutŭ o manifestațiă înaintea statuei lui Eliade spre amintirea de 9 Iunie 1848 cândŭ s'a ridicatŭ stindardulŭ revoluției la Islazŭ.

*

Senatulŭ francesŭ, desbătêndŭ legea divorțului, a respinsŭ propunerea, carea dispunea, că bărbații divortațĭ avêndŭ copii din căsătoriă, se nu se pótă căsători a doua óră.

*

»Koln. Ztg.« află din Paris, că prințulŭ Jérôme va dá în curêndŭ unŭ nou manifestŭ, prin care îșĭ va apĕrá drepturile sale și va pășí ca pretendentŭ. Poporulŭ sĕ alégă ce formă de guvernămêntŭ îi convine.

*

La 21 Iunie st. n. s'au întrunitŭ comitetele imperialiste din departamentulŭ Senei și au alesŭ din nou președinte pe Cassagnac. Apoi au admisŭ prin acla-

mațiune o ordine de ḑi, care încuviințéză hotărîrea prințului Victor Napoleon de a obținé independența și-lŭ recunósce de representantŭ alŭ libertății religióse și ordinei în democrațiă. Ordinea de ḑi s'a comunicatŭ prințului Victorŭ, care a declaratŭ că principiele stabilite într'ênsa suntŭ și ale sale.

*

In Basel, Elveția, a începutŭ sĕ apară unŭ ḑiarŭ romănescŭ bisericescŭ »Adevĕrulŭ presentŭ,« publicatŭ de »Societatea adventiștilorŭ ḑilei a șéptea.« Ḑiarulŭ propagă a doua venire.

*

»Austral. Ztg.« anunță că locuitorii Islandei-Noue au incendiatŭ stațiunea comercială germană de acolo. Căpitanulŭ și ómenii de pe monerulŭ germanŭ »Meoko« au fostŭ uciși și corabia incendiată. Ómenii de pe canoniera gĕrmană „Hyäne« au distrus, din causa acésta, tóte localitățile de pe țĕrmŭ.

*

In statele unite suntŭ doi candidați la presidență: Blaine și Cleveland. Acesta are mulți sorți de isbêndă, căcĭ democrații sunt de partea sa.

## Comitele Apponyi și Românii bănățenĭ.

Intre ḑiarele germâne, carĭ au luatŭ angajamentulŭ de a aperá politica domnului Tisza, se numeră și »Neue freie Presse.« Zelulŭ ce l'a desvoltatŭ acéstă fóiă pentru partida tisaistă a adus'o în conflictŭ cu șefulŭ oposițiunei maghiare moderate comitele Albert Apponyi. Intr'o scurtă declarațiune Apponyi rĕspinge însinuarea, că agitațiunile partidei sale ar stá în legătură cu cele ale antisemițilorŭ. Totodată declară Apponyi de neadevĕrată aserțiunea, că oposițiunea moderată ar fi încheiatŭ cu partidele naționale pacturĭ, fie în Ungaria de sudŭ, fie în Transilvania. La acésta rĕspunde corespondentulŭ ḑiarului »Neue freie Presse« următórele:

»De când comitele Melchior Lonyay a strîmtoratŭ la 1872 oposițiunea română în Ungaria de sudŭ, mai alesŭ în comitatele Carașiu și Severinŭ, și de când le-a succesŭ aderințilorŭ rĕposatului ministru Bela Szende a câștigá tĕrêmŭ pentru idea de statŭ maghiarŭ, erá ca și o convențiune tacită între tóte partidele unguresci, mai alesŭ între cele oposiționale, de a încunjurá în interesulŭ maghiarismului atingerea cu naționalii românĭ Acum oposițiunea moderată vení și scormoni iarășĭ acestŭ tĕrêmŭ. Ea se asociá cu unŭ fostŭ prefectŭ, cu d-nii Rotarŭ și Bredicenu, créa în grabă »o separată oposițiune moderată a Ungariei de sudŭ« și intră astfelŭ în lupta electorală. Adevĕratŭ că comitele Appony a ținutŭ unŭ discursŭ, care e mai presusŭ de orice bănuială; în realitate însĕ aderenții sĕi din Bănatŭ (trebue sĕ credemŭ, că în contra voinții conducĕtorului lorŭ) au pactatŭ cu naționalii și au luptatŭ cu ei în contra guvernului. Fratele ministrului președinte Ladislau Tisza a învinsŭ numai cu 4 voturĭ în contra lui Brediceanŭ, care a pășitŭ ca candidatŭ alŭ oposițiunei moderate[1]), cu tóte că s'a mărturisitŭ ca ultra-românŭ pe basa pronunciamentului Sibianŭ de la 1881. prin urmare nu recunósce dreptulŭ publicŭ alŭ Ungariei. Suntemŭ pregătiți că ni se va observa, că și în partida liberală se află doi Românĭ de acéstă colóre (Beleșŭ și Gurbanŭ.) Așa este; dar ei înainte de a întrá în acéstă partidă s'au lăpădatŭ de programa sibiană și s'au alĕturatŭ fără nicĭ o reservă la partida guvernului!«

[1]) Cerculŭ unde a candidatŭ d. Brediceanu este romănescŭ, prin urmare nicĭ nu esistă acolo oposițiune moderată maghiară. Red.

## Ministrulŭ Trefort despre antisemitismŭ.

Ministrulŭ unguresců de culte și instrucțiune publică d. Trefort se duse în 22 Iuniu la Pojunŭ, unde vorbí înaintea alegĕtorilorŭ sĕi multe de tóte. Pe noi ne importă cuvintele și faptele lui, pentru că principiele lui atâtŭ pe terenulŭ scolariu câtŭ și pe terenulŭ bisericescŭ au începutŭ sĕ ne usture amarŭ.

Trefort ḑise în fața alegĕtorilorŭ sĕi, că elŭ nu desvóltă nicĭ o programă, pentru că programa sa este programa guvernului. Programa sa specială este, că trei sunt factorii, carĭ facŭ o națiune mare și puternică și anume: sciința, bogăția și sănătatea. Pentru promovarea acestorŭ trei factorĭ puternicĭ a lucratŭ necurmatŭ. Apoi trecêndŭ la cestiunea antisemitismului ḑice următórele:

Judaismulŭ este unŭ fenomenŭ din cele mai însemnate în istoria universală. Împrăștiatŭ în tótă lumea, esercită, corespondêndŭ civilisațiunii popórelorŭ, diverse influințe asupra lorŭ. Eschișĭ dela proprietate și dela alte ocupațiunĭ, Jidovii au fostŭ siliți, sĕ îmbrățoșeze numai comerciulŭ și specula cu banĭ. Organisându-se statulŭ modernŭ pe basele egalei îndreptățirĭ, se înțelegea de sine, că Jidovii încă au trebuitŭ sĕ se împărtășéscă de acele drepturĭ, carĭ le aveau cetățenii creștinĭ. Dér óre emancipațiunea Evreilorŭ a folositŭ Judaismului și țĕrii acesteia? De acésta eu nu mĕ îndoiescŭ, că este așa. Dér relațiunĭ, carĭ au duratŭ sute de ani nu se schimbă deodată prin mĕsurĭ legislative. O lege îndată se schimbă, dar ómenii cu aplecările și cu obiceiurile lorŭ nu se schimbă, decâtŭ numai încetŭ. Dér procesulŭ apropiărĭi și asimilațiunii este în cursŭ și repede s'ar fi consumatŭ, décă nu se ivea antisemitismulŭ. Acésta este o bólă spirituală, care are numai consecințe rele, căcĭ antisemitismulŭ nu este o mișcare în contra unei rasse sĕu a unei confesiunĭ, — acésta servesce numai de pretestŭ — scopulŭ antisemitismului este într'adevĕrŭ revoluțiunea și socialismulŭ, ba póte comunismulŭ este de a ține țera in agitațiune necurmată și de a surpa basele ordinei sociale. Antisemitismulŭ amenință averea și proprietatea. Unŭ atacŭ care începe la sĕrmanulŭ cârciumarŭ Hersko și Itzig se transplântă până la principele Eszteházy și se termină la primatele Ungariei. Ce este de făcutŭ ca sĕ înceteze antisemitismulŭ? Legislativa in privința acésta póte face puținŭ, dar puterea esecutivă totulŭ, apĕrândŭ, cândŭ se cere, pe Jidovĭ în contra estra-vaganțelorŭ poporului, netolerândŭ ațîțărĭ și cuvêntărĭ în contra averii și a proprietății și rĕspândindŭ între Jidovii neculțĭ cultură. Mai multŭ potŭ ace în contra antisemitismului clasele mai culte și mai avute ale Jidovilorŭ, décă vorŭ lucrá, coreligionarii lorŭ sĕ casseze acele obiceiurĭ, carĭ îi desparte de societatea creștină, décă vorŭ face din ei plugarĭ și industriașĭ, ca sĕ nu se pară, că ei voiescŭ sĕ scótă clasa mijlocià din posițiunile sale. Pe lângă aceea scólele comune și armata vorŭ fi mijlócele cele mai bune paliative în contra antisemitismului.

Domnulŭ Trefort, cum se vede, îmbată pe credulii sĕi alegĕtorĭ cu apă rece, și îndrugă înaintea lorŭ câte verḑĭ și uscate, făcêndŭ din antisemitismulŭ unguresců gogorița socialismului și a comunismului. Elŭ ascunde cu intențiune adevĕratele cause ale acestui antisemitismŭ, carĭ suntŭ aviditatea și speculațiunea nerușinată a cămătarilorŭ israilițĭ, carĭ sugŭ bietulŭ poporŭ ca vampirii și-lŭ storcŭ ca pe lămâia. Acestea și alte multe calamitățĭ, la carĭ pórtă vina și guvernulŭ, au produsŭ antisemitismulŭ.

Hei domnule ministru, cine produce între poporŭ ideile contra averei și proprietății, decâtŭ guvernulŭ prin legile cele mai nedrepte și mai asupritóre, prin carĭ se iea bietului poporŭ sub pretestulŭ de »comasațiune« pĕmênturile cele mai bune și în schimbŭ i-se dau cele mai rele. Nu este și acésta spoliațiune? —

Espectorările d-lui Trefort dovedescŭ într'aceea, că antisimetismulŭ amenință a sguduí basele actuale ale Ungariei. O mică lovitură și tótă clădirea cea fantastică a șoviniștilorŭ maghiarĭ și a liberalilorŭ falșĭ și mincinoșĭ cade în ruine. Așa au pățit'o toțĭ, cățĭ n'au ziditu pe pĕmêntŭ sănătosŭ și fanaticii nostrii de sigurŭ, că nu vorŭ face esepțiune dela regula generală a naturii, pentru că legile naturii nu suntŭ mincinóse ca legile omenescĭ.

## Partida maghiară independentă și Jidovii.

Cetimŭ în „Egyetértés" dela 22 Iunie următórele rênduri de curtenire, ce partida independentă o face jidovimei:

»Jidovii au luatŭ parte la alegerĭ contra partidei independente. Mai că n'a fostŭ cercŭ electoralŭ în țĕră, unde ei sĕ nu fi votatŭ în masse contra candidatului independentŭ; în cele mai multe locurĭ s'au și espusŭ luptândŭ contra acestei partide. Chiar și contra lui Carolŭ Eötvös au votatŭ o mulțime de Jidovĭ în cerculŭ alŭ VII. alŭ capitalei. Pe Ernest Mezei l'au rĕsturnatŭ la Miskolcz chiar Jidovii, pentru alŭ cărorŭ interesŭ și-a pusŭ în jocŭ întrégа sa popularitate. Acéstă ținută a jidovimei nu este nicĭ politică, nicĭ înțĕléptă; n'are nicĭ unŭ temeiu. Religiunea n'ar trebuí sĕ o amestecămŭ în politică. In privința acésta tocmai Jidovii protestéză contra antisemițilorŭ. Este chiar în interesulŭ lorŭ a face acésta.

Și totu-șĭ vedemŭ, că confesiunea jidovéscă singură este aceea, care în masse compacte se alătură la o unică partidă politică, in vreme ce alte confesiunĭ nu urméză așa. Tocmai pentru Jidovĭ ar fi rĕu, décă tóte confesiunile ár purcede așa precum au purcesŭ ei fațá cu partida independentă.

Décă este partidă, căreia Jidovii au de a-i mulțămí ceva, atuncĭ acea partidă e tocmai cea independentă. Acéstă partidă e cea mai liberală în principii. Și apoi jidovimea este în orĭ ce casŭ avisată sĕ sprijinéscă cea mai liberală direcțiune, și din contră sĕ se feréscă de elementele conservative sĕu clericale, căcĭ dela acestea nu póte aștepta nicĭ unŭ bine. Nicĭ o partidă n'a luptatŭ cu atâta energiă contra antisemiților, ca cea independentă. Ce a făcutŭ guvernulŭ de astăḑi pentru Jidovĭ ar fi fostŭ datorința orĭ căruĭ guvernŭ a face. A pedepsitŭ jafuirile comise, dar târḑiu. Disposițiunĭ preventive n'a luatŭ, cu tóte că numai așa s'ar fi pututŭ garantá siguritatea jidovimei. Partida independentă a apăratŭ mai multŭ, contra antisemițilorŭ, pe jidovi, și acestia totu-șĭ pretutindenea au lucratŭ în masse pentru tiszaiștĭ contra independențilorŭ. Cei mai istețĭ corteșĭ au fostŭ Jidovii. Banii, cu carĭ se cumpĕrau voturile prin mijlocirea lorŭ s'au câștigatŭ. Precum au monopolisatŭ negoțulŭ, așa au monopolisatŭ și cumpĕrarea voturilorŭ, și prin acésta considerabilŭ nutrimêntŭ i s'a datŭ antisemitismului. Amărăciune fir éscă se nasce, cândŭ minoritatea îșĭ scóte canditatulŭ sĕu pe cale meșteșugită, prin cumpĕrarea voturilorŭ. Acea parte a poporului, care se află în trista stare de a nu avé dreptŭ de alegere, se mânià și pe corumpĕtorĭ și pe cei ce le-au servitŭ acestora de instrumente.

Scimŭ multe cercurĭ, unde înainte de alegerĭ nicĭ pomênă nu erá de antisemitismŭ, și poporulŭ s'a iritatŭ contra Jidovilorŭ, pentru că aceștia s'au folositŭ de tóte mijlócele neiertate în interesulŭ partidei dela putere. Și

---

## FOILETONŬ.

### Coconulŭ Tasache la alegerĭ.

Tragi-comediă contimpurană,

(Fine.)

Sĕ se mulțăméscă numai cu atâtŭ?

Sĕ renunțe pentru unŭ timpŭ îndelungatŭ, décă nu pentru totdéuna, la ideea de a avé o decorațiă și de a întrá în nobilime?....

Era cu neputință.

Incă o ultimă încercare, coste acésta câtŭ va costa!

In diminéța ḑilei de alegere, Coconulŭ Tasache se îndreptă din nou spre comunele, care-i făceu o împotrivire așa de mare. De astă-dată puse la busunarŭ și vre-o câteva hârtióre, ca sĕ le aibă la îndemână în casŭ de lipsă. Scia pré bine ispititulŭ nostru negustorŭ, care este iérba férĕlorŭ în vĕculŭ de fațá, poreclitŭ alŭ luminelorŭ.

»Ce vêntŭ te mai aduce și astăḑi pe la noi, Cocóne?« întrebă moșŭ Vladŭ cu unŭ zimbetŭ plinŭ de înțelesŭ, pe musafirulŭ, ce-lŭ îndésă mereu cu visitele.

»Vêntŭ bunŭ, moșŭ Vlade!... Am venitŭ sĕ vĕdŭ, cum te mai aflĭ... Totŭ te mai dóre piciorulŭ?«...

»Totŭ, bată-lŭ norocŭlŭ, sĕ-lŭ bată!« rĕspunse bĕtrênulŭ, aducêndu-șĭ aminte de povestea cu Țiganulŭ, care a întrebatŭ pe Românŭ, décă-i mai trăesce iapa, care a muritŭ astă vară, la Crăciunŭ.«

»Dar cu alegerea de astăḑĭ, cum au rĕmasŭ cu ómenii noștrĭ?... Totŭ hotărîrea de aséră?«

»Totŭ Cocóne, căcĭ ómenii noștri nu se lasă așa de lesne de ce și-au pusŭ odată în capŭ!«

»Și n'ar fi bine, sĕ mai încercămŭ încă odată, sĕ-i întórcemŭ dela planulŭ lorŭ necumpĕnitŭ. N'ar fi bine, sĕ-ĭ mai adunămŭ încă odată?...

»Cum socotescĭ dta, Cocóne, dar îțĭ spunŭ de mai înainte, că n'o sĕ facĭ nicĭ o isprava!«

»Totŭ n'ar fi de rĕu, sĕ mai facemŭ încă o încercare.«...

»Mĕi Stane, ian dă o fugă pe la ómenii, carĭ au fostŭ erĭ cătră séră la noi, și ḑi-le sĕ poftéscă încă odată, căcĭ ii aștéptă Coconulŭ Tasache din orașŭ!«

»Trebue, că e ceva la mijlocŭ!« cugetară aceștia, cândŭ auḑiră de noua visită a bine cunoscutului negustorŭ. »De bună sémă înzadarŭ nu-șĭ tocesce păpucii și nu-șĭ strică vorbele hoțomanulŭ de cămĕtarŭ!«

Cu tóte acestea se adunară cu toții.

»Ei bine, Cocóne, de ce ne-ai chematŭ?«

»Am venitŭ sĕ vĕdŭ, cum v'ațĭ mai gânditŭ în trĕba alegerei de aḑi.... Peste nópte omulŭ se mai socotesce, mai chibzuesce și-șĭ mai schimbă părerile!«

»Dór' nu suntemŭ copii, Cocóne!.... Amŭ spusŭ odată, că nu mergemŭ, și nicĭ nu vomŭ merge!«

„Va sĕ ḑică voițĭ d-vóstră, sĕ-i dațĭ binelui cu piciorulŭ cu orĭ și ce prețŭ?....«

»Bine, nebine, ce amŭ hotărîtŭ odată, e hotărîtŭ!«

„Dar n'o sĕ vĕ fie ostenéla de géba, ómenĭ bunĭ!... Étă, fie-care va căpĕtá dela mine pentru ḑiua de astăḑĭ câte cincĭ fiorinĭ, pe lengă mâncare și bĕutură!«

»Bune parale, dar nu ne ducemŭ!«

»Ḑece!«

»Nu ne ducemŭ!«

»Doi-spre-ḑece!«

»Nu ne ducemŭ!«

»Cincĭ-spre-ḑece!«

»Mai încetŭ cu tĕrgulŭ Cocóne, că dóră nu suntemŭ precupețĭ!.... Décă nu suntemŭ așa de bogațĭ, ca d-ta nu trebue sĕ-țĭ joci de noi!...

»Ei lasă, nemulțămitorilorŭ, c'o să vĕ arĕtŭ eu!.... Sĕ veniți la mine, să vĕ mai dau banĭ împrumutŭ!...«

»De, de, Jupâne!.... Par'că ni-i dai de pomană. Par'că nu scimŭ noi, ce-țĭ plătesce pielea!«

»Cu bastonulŭ am sĕ vĕ scotŭ afară ca pe nisce cânĭ, ticăloșilorŭ!«

„Ticălosŭ este némulŭ tĕu, cămătarule!«

Situațiunea devenia din ce în ce mai complicată.

chiar în cercurile mai neoşŭ maghiare avemŭ destule esemple în acéstă privinţă.

Jidovii sĕ se maghiariseze şi sĕ fie Kossuthianĭ, şi atuncĭ va încetá antisemitismulŭ. Nu se află în ţéră partidă séu politicŭ maghiarŭ de Dómne ajută, care n'ar avé simpatii pentru independenţĭ. Chiar nicĭ vrăjmaşii noştrii politicĭ nu atâtŭ contra principielorŭ nóstre luptă, ci ei se deosebescŭ de noi prin aceea, că ei cumpănescŭ împrejurările într'unŭ chipŭ, ér noi într'altulŭ.. Insĕ simpatia maiorităţii adevĕraţilorŭ Maghiarĭ e cu noi. Prin aceea, că a luptatŭ jidovimea contra acestei partide, ea a lucratŭ contra jidovimei însă-şĭ împreună cu antisemiţii.«

---

## Corespondenţa nóstră din Comitate.

Sălişte, 6 Iunie 1884.

In diua de Rusalii după eşirea din biserică se vedéu umblândŭ pe strade pârgarii dela comună cu nisce hârtii, pe carĭ erau scrişĭ toţĭ alegĕtorii românĭ şi neromânĭ, cu toţii ca la 80 persóne. Fie-căruia i se spunea, că după amédĭ la 3 óre sĕ se afle în sala şcólei, la porunca d-lui jude reg. Ioanŭ Maximŭ şi a d-lui pretorŭ Branŭ de Lemeny. Adunându-se ca la 50—60 alegĕtori, toţĭ Românĭ, între carĭ erá şi d. adjunctŭ pretorialŭ Michel, scie-lŭ D-deu de ce naţiune este, sasŭ séu maghiarŭ, după nume s'ar păré că este Sasŭ de naţiune, ér de facto e celŭ mai încărnatŭ maghiarŭ, destulŭ că după ce s'au întrunitŭ cu toţii d. I. Maximŭ a luatŭ loculŭ presidiului şi a începutŭ prin cuvĕntulŭ d-sale a le esplicá ómenilorŭ însemnătatea locrului, pentru care i-a conchematŭ. Intre altele d-sa a mai adausŭ dicêndŭ: »Dragii mei! D-vóstră sciţĭ, că Săliştenii avĕndŭ în vedere atâtŭ înaintarea interesului lorŭ câtŭ şi interesulŭ pentru a înflori comuna în mai multe privinţe, aşa dară eu vĕ sfătuescŭ ca sĕ mergemŭ cu toţii sĕ sprijinimŭ pe candidatulŭ guvernului pe d. Schochterus, căcĭ dênsulŭ fiindŭ la guvernŭ, şi în legătură cu d. comite supremŭ Brenerberg vorŭ stăruí din rĕsputerĭ, ca póte pe viitorŭ sĕ avemŭ pe aicĭ pe la comuna Sălişte şi o liniă ferată, şi fiind-că suntemŭ sĕracĭ va trebuí mâne poimâne sĕ ne rugămŭ de fondulŭ Universităţii săsescĭ, ca sĕ ne ajute şi sĕ ne facemŭ o scólă de fetiţe românéscă.« După acestea Dimitrie Romanŭ a cerutŭ cuvĕntulŭ şi a disŭ, că: Décă vomŭ sprijiní pe candidatulŭ guvernnlui, garanteză-ne nouĕ d. Maximŭ ajutorulŭ dela Universitatea săsescă seu ba? şi la casŭ décă nu ne va ajutá, o vomŭ puté căutá cu legea, ca sĕ ne dea? La acestea i s'a rĕspunsŭ din partea d-lui Maximŭ, cam dândŭ din umerĭ că: »D. Comite ca preşedinte alŭ Universităţii mai că ar puté face şi pe calea legei. După acésta a luatŭ cuvĕntulŭ d. pretorŭ Lemeny. D-sa între altele-a a disŭ: »Domnilorŭ! deşi Românii, după cum sciu toţĭ, în conferinţa naţională ţinută în Sibiiu au hotărîtŭ pasivitatea, eu sub cuvĕntulŭ pasivitate înţelegŭ aceea, ca Românii sĕ nu-şĭ alégă deputatŭ din sînulŭ lorŭ, şi sĕ nu voteze pentru unŭ Românŭ, ér décă Românii vorŭ sprijiní pe unŭ altŭ deputatŭ neromânŭ d. e. cum e d. Schochterus, candidatulŭ guvernului, prin acésta sĕ fimŭ sigurĭ, că nu se va alterá întru nimicŭ conclusulŭ conferinţei naţionale din Sibiiu, şi prin urmare eu v'aşĭ sfătuí sĕ luămŭ cu toţii parte la alegere La astea i s'a rĕspunsŭ din partea d-lui Florianŭ notarulŭ comunei, că: „Nu e silitŭ nimenea spre a luá parte şi póte orĭ cine dá votulŭ séu d-lui Schochterus séu d-lui Gull, după cum va voí.« (sgomotŭ) D-lŭ capelanŭ I. Popa într'unŭ discursŭ înfocatŭ, bine simţitŭ şi fórte potrivitŭ, încâtŭ a rănitŭ inĭmile alegĕtorilorŭ a disŭ între altele: »Eu în calitatea mea de preotŭ nu potŭ se tacŭ, vĕdêndŭ că din partea unorŭ Românĭ s'ar călcá interesele naţionale, şi declarŭ susŭ şi tare şi-mĭ ţinŭ de sfântă datorinţă, ca sĕ sfătuescŭ pe totŭ sufletulŭ de românŭ, ca nu cumva sĕ calce séu sĕ se abată dela conclusulŭ conferinţei naţionale române, ţinută în Sibiiu, şi acésta domnilorŭ şi fraţilorŭ sĕ o facemŭ pentru interesulŭ şi vaza naţiunei române!"

Toţĭ au lăudatŭ pe bravulŭ preotŭ, ér d. Mihel? aci se înroşia, aci se'nverdia. D. Maximŭ, cătrănitŭ focŭ, începù a vorbí din nou: »Domnilorŭ! vĕ documentezŭ cu istoria în mână, că numai şi numai prin ajutorulŭ Ungurilorŭ a devenitŭ Săliştea unde este, şi că totŭ de ei a fostŭ apĕrată şi ocrotită ca şi în 1848. Şi noi astădĭ sub guvernulŭ maghiarŭ suntemŭ destulŭ de liberĭ şi mulţumiţĭ. Eu nu recunoscŭ nicĭ o conferinţă naţională română, şi nu punu nicĭ o basă pe hotărîrile ei.« Toţĭ alegĕtorii, afară de d. Mihel, au eşitŭ cu inima sfăşiată de durere, în câtŭ respectivulŭ nu o va mai puté curá câtŭ timpŭ va mai fi jude reg. în cerculŭ Săliştei.

Tóte încercările făcute până în diua de alegere de a corupe, mai alesŭ pe noi pe meseriaşii sub cuvêntŭ că sunt săracĭ, n'au isbutitŭ, căcĭ deşi săracì, dar inima în ei bate românesce, şi sunt adevĕraţĭ Românĭ. Amŭ date sigure, că Joi în 13 Maiu şi Vinerĭ în 1 Iuniu d. Maximŭ cu d. Mihel le-au promisŭ meseriaşilorŭ românĭ 100 fl., seu sĕ-i depue la fondulŭ Reuniunei seu sĕ-i împartă între ei. Meseriaşii însă nu s'au bucuratŭ de acei banĭ ca Iuda, şi n'aŭ voitŭ să-şĭ vendă naţiunea şi sĕ îşĭ blameze reuniunea, ci au doveditŭ şi de astă dată, că meseriaşii românĭ din Sălişte işĭ cunoscŭ chemarea lorŭ ca Românĭ şi fii ai naţiunei. Duminecă în 3 Iuniu c. pîrgarulŭ iarăşĭ dá rotă pela alegĕtorĭ spuindu-le, că în têrgŭ stau căruţele gata spre a pleca la Cristianŭ. La acéstă veste totŭ sufletulŭ adevĕratŭ românescŭ a rĕmasŭ mutŭ şi surdŭ. Afară de d-nii amploiaţĭ, cărora tótă dreptatea li o dămŭ, căcì au trebuitŭ sĕ participe, fiindcă le e posiţiunea de aşa, s'au mai aflatŭ din nenorocire şi nisce Românĭ vrednicĭ de însemnatŭ, carĭ pentru interesele lorŭ particulare au alergatŭ cu gura căscată şi în ruptulŭ capului la alegerea din Cristianŭ. Acestia suntŭ următoriĭ: parohulŭ Onisiforŭ Borcea, d. Nicolae Peligradŭ economŭ şi ginerele sf. sale, d. Ionŭ Răcuciu, arendaşiu comunalŭ, cuscru sf. sale, d. Oprea Ţaţal crîşmarulŭ arendaşului susŭ pomenitŭ, d. D. B. Comşa, comerciantŭ şi d. Dimitrie Herţa ferarŭ. Acestŭ din urmă meseriaşŭ nu este între numĕrulŭ membrilorŭ Reuniunei meseriaşilorŭ, fiind-că încă n'a ajunsŭ la atîta cunoscinţă, ca sĕ scie că ce însemnătate are o reuniune. Totŭ în 3 Iunie c. pela órele 3—4 reîntorcêndu-se notarulŭ din Tilisca dela alegere ne-a comunicatŭ, că sosindŭ acei 6 săliştenĭ şi vĕdêndu-i Saşii i-au primitŭ cu unŭ cântecŭ funebru, şi la întórcere iarăşĭ le-au cântatŭ unŭ marşŭ minunatŭ.

Unŭ Săliştenŭ.

---

### Cernatulŭ Săcelelorŭ, 11 Iunie 1884.

In corespondinţa din Săcele din 4 Iunie a. c. apărută în Nr. 88 alŭ »Gazetei Transilvaniei« se află şi neadevĕrurĭ şi neesactităţĭ. Intre altele se vorbesce, că preotulŭ nostru din Cernatŭ, coruptŭ fiindŭ încă din Vinerea conferinţei alegĕtorilorŭ românĭ, ţinute în Braşovŭ, ne-ar fi chematŭ pe noi alegĕtorii din Cernatŭ în hotelulŭ Panonia, insistândŭ împreună cu d. Steriu şi subprefectulŭ, ca noi Românii sĕ mergemŭ la alegere şi sĕ ne dămŭ votulŭ pentru candidatulŭ guvernamentalŭ, promiţêndu-ne banĭ etc. Acestea suntŭ simple scornıturĭ, pe carĭ subscrişii alegĕtorĭ români din Cernatŭ le dechiărămŭ de calumnii.

Preotulŭ nostru din Cernatŭ nicĭ odată nu ne-a îndemnatŭ sĕ lucrămŭ în contra intereselorŭ nóstre fie de orĭ şi ce categoriă, ci ca unŭ păstorŭ neadormitŭ totŭ déuna în fruntea nóstră a lucratŭ pentru binele şi vaza turmei sale. Aşa la alegerea din cestiune, la sfatulŭ cinstii sale, nicĭ unŭ sufletŭ de alegĕtorŭ românŭ din Cernatŭ n'a luatŭ parte, ca sĕ-şĭ dea votulŭ pentru deputatulŭ guvernamentalŭ şi totuşĭ după părerea d-lui corespondentŭ, preotulŭ nostru este vinovatŭ!

Ĭlŭ asigurămŭ pe d. corespondentŭ despre valórea caracterului naţionalŭ alŭ parochului nostru şi-lŭ sfătuimŭ ca în viitorŭ sĕ nu se jóce cu onórea ómenilorŭ scriindŭ în diare după gura rea a lumei, din audite şi din pasiunĭ, căcĭ acésta nu se potrivesce cu demnitatea unei persóne culte.

Asigurându-vĕ, domnule Redactorŭ, despre deosebita stimă ce vĕ păstrămŭ, ne subscriemŭ:

G. G. Tomoşoiu. G. Albuleţŭ. Ioanŭ Jalea. Vasile Pascu.

---

## Diverse.

**Teatre iluminate prin electricitate.** — „Temps" aduce lista teatrelorŭ iluminate cu lumină electrică: teatrulŭ din Brünn cu 900 lampe dela Noembre 1882; teatru Bijou din Boston cu 650 lampe dela Decembre 1882; teatrulŭ reşedinţei din München cu 750 lampe; teatrulŭ regalŭ din Stuttgart cu 500 lampe; teatrulŭ naţionalŭ din Praga cu 1600 lampe; teatrulŭ Manzoni din Roma cu 280 lampe şi în fine Scala din Milanŭ iluminatŭ feericŭ cu 3000 de lampe.

*

**Edison.** — De câtva timpŭ nu se mai aude nimicŭ despre marele inventatorŭ Edison. Ar crede cineva că, obositŭ de atâta gândire, s'a hotărâtŭ sĕ ducă o viaţă retrasă. Raportorulŭ unui diarŭ americanŭ însĕ ne spune, că Edison se gândesce acum, cum s'ar puté produce electricitate directŭ din cărbune, fără ajutorulŭ vre-unei maşine cu vaporŭ. Edison a disŭ, că drumulŭ spre ajungerea acestui idealŭ e încă întunecosŭ, dér de sigurŭ se va găsí. In casŭ de reuşită, unŭ puntŭ de cărbunĭ are o putere de şese cai, pe cândŭ o maşină cu vaporŭ nu produce din trei punţĭ de cărbunĭ decâtŭ o putere de unŭ calŭ.

*

**Probă simplă de lapte.** — Bagĭ în lapte bănuitŭ unŭ acŭ de împletitŭ bine poleitŭ şi-lŭ scoţĭ îndată ţinêndulŭ dreptŭ în susŭ. Décă nu s'a băgatŭ apă în lapte, atuncĭ rĕmâne ceva lapte pe acŭ; décă sa băgatŭ în lapte câtŭ de puţină apă, atuncĭ nu rĕmâne nicĭ o picătură de lapte pe aculŭ de împletitŭ. Acésta este într'adevĕrŭ proba cea mai simplă şi totŭ de odată şi sigură şi o póte practicá cu uşurătate orĭ cine.

*

**Unŭ consiliarŭ şiretŭ.** — Unŭ omŭ, care speculéză cu banĭ vine la unŭ amicŭ şi se plânge: »Eu amŭ împrumutatŭ la jocŭ contelui S. dece mii de mărcĭ şi elŭ s'a dusŭ la Constantinopole, fără ca sĕ-mi lase unŭ actŭ validŭ înaintea tribunalului, prin care recunósce datoria.« — „Tu acuma, amice, scii ce sĕ facĭ? Pune-te îndată şi scrie contelui, sĕ-ţĭ plătéscă suta de mii de mărcĭ, ce-ţĭ este datorŭ." — „Dar elŭ îmĭ este numai dece mii de mărcĭ datorŭ." — »Tocmai pentru aceea, elŭ îndată îţĭ va scrie, că nu-ţĭ este datorŭ decâtŭ dece mii de mărcĭ şi atuncĭ tu ai la mână unŭ documentŭ prin care elŭ recunósce datoria; ţie nu-ţĭ trebue de ocamdată altceva.« Amiculŭ dise încântatŭ: »Minunată ideeă. Mie aşa ceva nu mi-ar fi plesnitŭ prin capŭ nicĭ odată.«

*

**Unŭ frumosŭ casŭ de otrăvire.** — In dilele trecute o fată de 21 de anĭ, ce se află într'o prăvăliă de mode din Viena, hotărâse sĕ se sinucidă, nu se scie din dragoste orĭ din neputinţa de a avé o rochiă precum doria ea. Mai putern icŭ omorîtorŭ, işĭ dicea ea, este Cyancali. Se duse decĭ în farmacia din apropiere şi cerù Cyancali próspĕtŭ. Farmacistulŭ strîmbà din nasŭ şi servì cu tótă inima pe d-şóra cu celŭ mai próspĕtŭ Cyancali. Iute se duse acasă, scrise diferite scrısorĭ de »Rĕmasŭ bunŭ!« bĕu vitejesce otrava disolvată în apă, se aşedá în patŭ şi.... nu mai muria. Pe cândŭ d-şóra aşteptá sĕ'ncépă lupta cu mórtea, mamă-sa se întorse acasă şi-i bătù la ochĭ agitaţiunea în care se afla fiică-sa. La stăruinţele mame-sei, d-şóra mărturisí plângêndŭ că a bĕutŭ o soluţiune de Cyancali. Mamă-sa alergà iute după medicĭ, carĭ venindŭ şi cercetându-o nu constatară nicĭ celŭ mai micŭ simptomŭ de otrăvire. In urmă esaminară resturile otrăvii, ce mai erau, şi dovediră, că Cyancali fusese unŭ putern icŭ prafŭ de Dover. D-şóra se ruşina forte multŭ şi promise, că nu se mai sinucide nicĭ odată, cu atâtŭ mai puţinŭ însĕ cu.... Cyancali.

---

Indreptare. In partea a doua din Foiletonŭ (Nr. 94) s'au strecuratŭ următórele greşelĭ de tiparŭ:

| | | | |
|---|---|---|---|
| Rêndulŭ 2 şi 3, | col. I, | în locŭ de | »intereséză,« cetesce: interesa. |
| » 18, | » III, | » » » | „a alcătuí,« cetesce: începură a alcătuí. |
| » 18, | » V, | » » » | »nu potŭ hotărí," cetesce: nu se potŭ hotărí. |
| » 21, | » V, | » » » | „declară,« cetesce: declarară. |
| » 24, | „ V, | » » » | „şi astfelŭ mĕ dore « cetesce: »şi şi altfelŭ mĕ dore. |
| » 13 şi 14, | » VI, | » » » | »în sfêrşitŭ,« cetesce: dar în sfêrsitŭ. |

---

Coconulŭ Tasache, aprinsŭ cum erá, întrebuinţa espresiunĭ din ce în ce mai vătămătóre, ér' sătenii ne mai putêndŭ răbdá, erau gata la orĭ şi ce.

Iritarea ajunse la culme, cândŭ Tasache în nesocotinţa sa îi ameninţă pe sătenĭ, că va venì cu solgăbirĕulŭ şi cu gendarmĭ, şi-i va bate la tórtă ca pe nisce hoţĭ.

Unulŭ dintre ei şi întinse mâna, ca sĕ-lŭ lovéscă.

Numai acum vĕdu negustorulŭ nostru în ce primejdiă se află.

„Da fiţĭ cu minte, ómenĭ bunĭ!.... Ghiţă, Niculae, Staicule, nu ne faceţĭ casa de ruşine!« se rugá din rĕsputerĭ moşŭ Vladŭ şi leica Uţica, nevastă-sa.

La cuvintele lorŭ ómenii se mai demoliră.

„Nu vedeţĭ d-vóstră, că şi-a eşitŭ din pepenĭ şi nu mai scie ce vorbesce?... Lăsaţi-lŭ la pĕcatele şi vĕ duceţĭ p'acasă fie-care, că v'aştéptă nevestele şi copiii!" adăugară bieţii bĕtrânĭ, voindŭ sĕ mai domoléscă lucrurile.

»Bine, décă diceţĭ d-vóstră, îi dămŭ pace, dér ca pedépsă, pentru că s'a amestecatŭ în trebile nóstre şi ne-a ameninţatŭ cu gendarmĭ, sĕ rĕmâie închisŭ aicea la d-vóstră până de-séră la 6 césurĭ, cândŭ se va sferşi alegerea!...

Va sĕ dică Coconulŭ Tasache era acuma prisonierŭ în tótă forma.

Pe de o parte mulţămia lui D-deu, că a scăpatŭ numai cu atâtŭ, pe de altă parte însĕ îi ardea inima sĕ se întórcă câtŭ mai în grabă acasă, căcĭ sciá că-lŭ aştéptă nisce lucrurĭ, carĭ nu suferiau amênare.

Totodată se temea, ca nu cum-va séra la slobozire sĕ-i mai facă mojicii vre-o bazaconiă.

Sĕ plece acum pe drumulŭ de ţéră..., nicĭ poveste, căcĭ ar fi fostŭ vai de pelea lui.

›Ce sfatŭ îmĭ dai, lele Uţico?›....

»Mai aşteptă vre-o jumătate de césŭ, Cocóne, până cândŭ se vorŭ mai împrăştiá ómenii, că apoi îţĭ voi da vre-o haină de-ale mele, şi aşa schimbatŭ vei puté sĕ eşi prin grădină la câmpŭ fără sĕ bage de semă cine-va. Din câmpŭ te poţĭ duce pe lângă vale până la oraşŭ fără nicĭ o grijă.«

Pela 12 césurĭ, cândŭ »cea mai mândră decoraţiă a universului« se află în punctulŭ celŭ mai înaltŭ pe bolta azuriă, Coconulŭ Tasache în capŭ cu unŭ stergarŭ albŭ ca zăpada şi'n spate cu o scurteicuţă ceva mai vechiă era tocmai pe vêrfulŭ gardului din fundulŭ grădinei lui moşŭ Vladŭ.

»Slavă Domnului, c'am scăpatŭ numai cu atâta, repetà elŭ încă odată, cândŭ se vĕdù din nou în multŭ iubita sa prăvălióră!..."

De vĕ veţĭ întâlní unde-va cu Coconulŭ Tasache, întrebaţi-lŭ, décă va mai umblá şi la alegerile viitóre după decoraţiă şi după titulŭ!«

NEMO.

---

Editorŭ: Iacobŭ Mureşianu.
Redactorŭ responsabilŭ: Dr. Aurel Mureşianu.

**Cursulŭ la bursa de Viena**

din 24 Iunie st. n. 1884.

| | |
|---|---|
| Rentă de aurŭ ungară 6% | 122.55 |
| Rentă de aurŭ 4% . . . | 91.40 |
| Rentă de hârtiă 5% . . | 88.30 |
| Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare . . . . . . . | 142.75 |
| Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune) . . . | 97.— |
| Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune) . . . . | 118.75 |
| Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune) . . . . | 102.— |
| Bonurĭ rurale ungare . . | 101.75 |
| Bonurĭ cu cl. de sortare | 101.50 |
| Bonurĭ rurale Banat-Timişŭ . . . . . . . . | 101.50 |
| Bonurĭ cu cl. de sortare | 101.50 |
| Bonurĭ rurale transilvane | 101.75 |
| Bonurĭ croato-slavone . . | 100.— |
| Despăgubire p. dijma de vinŭ ung. . . . . . . | 98.25 |
| Imprumutulŭ cu premiu ung. . . . . . . . . | 114.73 |
| Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului . | 115.— |
| Renta de hârtiă austriacă | 80.20 |
| Renta de arg. austr. . . | 81.20 |
| Renta de aurŭ austr. . . | 102.10 |
| Losurile din 1860 . . . | 135.25 |
| Acţiunile băncei austro-ungare . . . . . . . | 857.— |
| Act. băncei de creditŭ ung. | 301.50 |
| Act. băncei de creditŭ austr. | 301.— |
| Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ . . . . . | 5.76 |
| Napoleon-d'orĭ . . . . . | 9.70 |
| Mărcĭ 100 împ. germ. . . | 59.65 |
| Londra 10 Livres sterlinge | 121.95 |

**Bursa de Bucurescĭ.**

Cota oficială dela 11 Iunie st. v. 1884.

| | | |
|---|---|---|
| Renta română (5%). . . . | Cump. 93 | vênd. $93^3/_4$ |
| Renta rom. amort. (5%) . . | » $94^1/_2$ | „ 95 |
| » convert. (6%) . . | » $97^1/_2$ | » $100^3/_4$ |
| Împr. oraş. Buc. (20 l.) . . | » 32 | » $33^1/_2$ |
| Credit fonc. rural (7%) . . | » $104^3/_4$ | „ $105^3/_4$ |
| » „ „ (5%) . . | „ $92^1/_2$ | „ $93^1/_2$ |
| » » urban (7%) . . | » $105^1/_2$ | „ 106 |
| » » „ (6%) . . | » $100^1/_3$ | » 104 |
| » » » (5%) . . | » $90.^3/_4$ | » $91^1/_4$ |
| Banca naţională a României | „ 1392. | „ 1435 |
| Ac. de asig. Dacia-Rom. . . | „ 330. | „ 338 |
| « » » Naţională . . | „ 235. | » $239^1/_2$ |
| Aurŭ . . . . . . . . . . | „ $3.64^1/_2$% | „ 5.10 |
| Bancnote austriace contra aurŭ | „ 2.07. | „ 2.09 |




Tipografia Alexi Braşovŭ.